

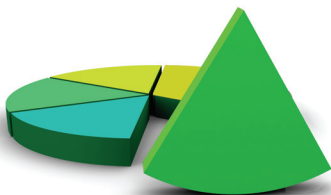

Etikk og statistikk

Medarbeidere i SSB skal:

- **Handle slik at samfunnet har tillit til SSBs statistikk og analyser ved å være objektive og faglig uavhengige, og bruke de beste metodene som er tilgjengelig.**
- **Prioritere arbeidsoppgaver og utvikle og formidle statistikk til beste for samfunnet. Det er viktig å fange opp problemstillinger av betydning for alle typer brukere, også for dem som ikke kan betale for oppdrag.**
- **Unngå å utarbeide undersøkelser eller formidle resultater slik at enkeltpersoner eller grupper blir skadelidende.**
- **Følge reglene for konfidensiell behandling av individdata, og unngå å skaffe seg tilgang til individdata som ikke er nødvendig for eget arbeid.**
- **Følge forskningsetiske prinsipper og krav til kvalitet og integritet, slik de blant annet er formulert av Norges forskningsråd.**
- **Ta ansvar for egen og SSBs utvikling, og bidra til samarbeid og et godt arbeidsmiljø.**
- **Bidra til faglig debatt, både internt og eksternt.**

Medarbeidere i Statistisk sentralbyrå (SSB) er underlagt allmenne etiske og forvaltningsetiske prinsipper og normer som gjelder for ansatte i statsforvaltningen. Dette gjelder verdier som åpenhet, lojalitet, rettferdighet, pålitelighet, at en bør behandle andre mennesker slik en selv ønsker å bli behandlet og at en følger gjeldende lover og regler. I tillegg til slike allmenne, rettslige og etiske standarder vil medarbeidere i SSB møte spesielle etiske problemstillinger knyttet til det *faglige* arbeidet med statistikk eller analyser. Det kan gjelde *hva slags* produkter vi skal lage eller *hvor* *dan* oppgavene skal utføres.

Statistikkloven og internasjonale retningslinjer

SSBs virksomhet er regulert av en egen lov – statistikkloven. Loven slår fast at SSB er en faglig uavhengig institusjon, men underlagt overordnede retningslinjer og rammer som storting og regjering til enhver tid setter for virksomheten. Statistikkloven beskriver SSBs rettigheter og plikter som statistikkprodusent. Den understreker videre SSBs ansvar for å koordinere produksjonen av all offisiell statistikk i Norge. SSB har også hovedansvaret fra norsk side for det internasjonale statistiske samarbeidet.

Statistikkproduksjonen er også underlagt retningslinjer som er vedtatt i internasjonale samarbeidsorganer. Innenfor det europeiske (EØS-)samarbeidet om statistikk skal produsenter av offisiell statistikk følge «Code of practice». I tillegg gjelder FNs prinsipper for statistikkproduksjon.

Personvern og konfidensialitet

SSB samler inn data om individer og enkeltvirksomheter fra spørreundersøkelser og fra en rekke administrative registre. Et viktig prinsipp for all datafangst og lagring av data er hensynet til personvern og konfidensialitet. Retningslinjer er omtalt i SSBs sikkerhetshåndbok. Data samlet inn for statistikkformål skal som hovedregel ikke stilles til disposisjon for forvaltningsformål. Lovverket inneholder klare regler for hvordan data skal behandles, og alle som arbeider i SSB, må underskrive taushetserklæringer. At data om individer og bedrifter håndteres i henhold til disse reglene, er avgjørende for at tilliten til SSB opprettholdes på et høyt nivå.

Etiske retningslinjer

De etiske retningslinjene skal benyttes i arbeidet for å oppfylle SSBs oppgaver og mål slik de er formulert i statistikkloven og i SSBs strategi. Etikk som begrep er vanskelig å avgrense. Et sett med retningslinjer vil derfor verken være uttømmende eller gi klare svar på spørsmål som dukker opp i det konkrete arbeidet med statistikk.

Medarbeidere i SSB skal blant annet forholde seg til faget og fagmiljøet, arbeidsgiver og kollegaer, oppdragsgivere, oppgavegivere og samfunnet generelt. Etiske problemstillinger dreier seg ofte om dilemmaer hvor ulike hensyn må veies mot hverandre. Da er det viktig at både den enkelte og institusjonen har utviklet gode tradisjoner for diskusjon og avklaring. De etiske retningslinjene skal bidra til en levende diskusjon rundt etiske dilemmaer i arbeidet med statistikk og analyser i SSB. Den enkelte medarbeider skal varsle dersom etiske prinsipper ikke følges. Ledelsen i SSB har et spesielt ansvar for å sørge for at de etiske retningslinjene følges.

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

